

Popis situací spojených se smrtí a umíráním klientů

Závěrečná zpráva vznikla v rámci projektu „Podpora rozvoje pečovatelské služby PCP7“ spolufinancovaného z Evropského sociálního fondu

Registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015144

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Paní V.

Paní V. byla klientkou terénní pečovatelské služby pouze jeden a půl měsíce; již v době zahájení péče se jednalo o velmi křehkou seniorku ve zhoršeném zdravotním stavu, způsobeném pády v důsledku vysokého krevního tlaku. O paní V. trvale pečoval její dospělý syn.

Celkový zdravotní stav klientky se průběžně zhoršoval, po týdenním pobytu v odlehčovací službě již nebyla schopna samostatného fungování v rámci své domácnosti a zůstala prakticky upoutána na lůžko. Ošetřující lékařka v této situaci doporučila synovi kontaktování domácího hospice, přáním klientky bylo zůstat ve své domácnosti v blízkosti své rodiny a kočky.

Pečovatelky vykonávaly u paní V. zejména pomoc při podání jídla a pití, pomoc s hygienou a dohled nad užíváním léků. V průběhu péče se nicméně objevovaly rozpory mezi tím, jak péči vykonávaly, a jak si péči představoval syn klientky, který pečovatelky instruoval vpisováním do sešitu pečovatelské služby v domácnosti klientky. Syn klientky trval na tom, aby klientka přijímala pevnou stravu i přes své nechutenství, z tohoto důvodu i v posledních dnech jejího života trval na tom, aby měla nasazenou zubní protézu a trval na podávání stravy i přes její nevoli. Doporučení kontaktovat domácí hospic syn klientky odkládal, klientka nakonec zemřela bez zajištění paliativní péče ve svém domácím prostředí po cca. 7 týdnech v naší službě.

Kazuistika paní V. se následně stala jedním ze vstupů pro vypracování interní metodiky pro oblast péče o lidi s život limitujícím onemocněním či vzrůstající geriatrickou křehkostí, jež vymezuje hranice služby v péči o klienty s potřebou zdravotní péče.

Paní M.

Paní M. byla klientkou terénní pečovatelské služby od roku 2009; v roce 2011 u ní došlo ke zhoršení zdravotního stavu, hospitalizaci a následnému pobytu v LDN. Odtud se paní M. vrátila jako ležící klientka, odkázaná na velkou péči okolí. Díky intenzivní péči ze strany pečovatelské služby a její rodiny (dcera a syn rovněž již v seniorském věku) se nicméně podařilo tento stav zvrátit a paní M. začala opět chodit, zvládat s dopomocí osobní hygienu, postupně v doprovodu opouštět byt na procházky apod.

V říjnu/listopadu 2021 se stav paní M. začal postupně zhoršovat – chůzi zvládala ve výrazně nižší míře než dříve, začala být více spavá, snížil se příjem potravy. Sociální pracovník byl kontaktován praktický lékař klientky, od něhož služba obdržela informaci, že již zdravotní stav paní M. řešil s rodinou a že se paní M. nejspíše blíží závěru života. Toto bylo lékařem komunikováno i s pečující rodinou, tedy synem a dcerou klientky. S rodinou klientky se následně uskutečnilo setkání, jehož se kromě sociální pracovnice okrsku zúčastnila i sociální pracovnice věnující se oblasti péče v závěru života; s rodinou byl probrán snížený příjem potravy a podoba budoucí péče. Znovu bylo komunikováno, že se jedná o

péči v závěru života a byly probrány možnosti zdravotní péče. Tato sociální pracovnice pak byla s rodinou kromě sociální pracovnice okrsku a pečovatelek v pravidelném telefonickém kontaktu, působila zejména jako psychická podpora pro rodinu, opakovaně poskytovala poradenství zejména ohledně příjmu potravy a možností paliativní péče.

Koncem prosince 2021/začátkem ledna 2022 došlo k dalšímu zhoršování stavu paní M., který rodina i pečovatelská služba průběžně konzultovaly s ošetřujícím praktickým lékařem. Rodině klientky byla poskytnuta konzultace sociální pracovnící poskytující podporu v péči v závěru života, otevřena a probrána byla otázka postupu po očekávaném úmrtí klientky, rodině byl poskytnut přehled pohřebních služeb. O 3 dny později pečovatelka vyhodnotila stav klientky po příchodu na ranní péči jako již skutečný závěr života, kontaktovala ošetřujícího lékaře a dceru a syna, kteří se následně do bytu paní M. dostavili a byli přítomni až do úmrtí jejich maminky.

Rodině klientky byl bezprostředně po úmrtí zaslán informační dopis ohledně úředních záležitostí po úmrtí blízké osoby, se službou byla rodina nadále v kontaktu ohledně záležitostí, které byly po úmrtí klientky potřeba dořešit.